

RONDE 1: ALGEMENE POLITIEKE BESCHOUWINGEN
OP 10 MEI 2011 IN DE NATIONALE ASSEMBLÉE
BESCHOUWING UITGESPROKEN DOOR
Z.E. DESIRE DELANO BOUTERSE,
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

>> (President gaat in op 'punt van orde' van het lid Randjietsingh betreffende jaardagspeech in de DNA en biedt zijn verontschuldigingen aan als zijn boodschap verkeerd is overgekomen.)

Mevrouw de Voorzitter,

laat mij beginnen om de leden van uw College te bedanken voor hun kritische beschouwing van de Regeringsverklaring die ik namens de Regering op 1 oktober 2010 aan uw geacht College heb gepresenteerd. De vele vragen en opmerkingen van de geachte leden vormen voor de Regering een bron van inspiratie om met uw College vorm en inhoud te geven aan het door ons voorgenomen beleid. Dat beleid is immers gericht op het verhogen van de welvaart van het land en het welzijn van het volk. We zien daarin een bevestiging van de wil van uw College om samen met de Regering, vanuit de onderscheiden verantwoordelijkheden en met respect voor elkaars positie, te werken aan datgene, dat wij gemeenschappelijk willen, namelijk de vooruitgang van ons land, dit land op een grotere hoogte te brengen.

Mevrouw de Voorzitter, mijn bijdrage aan deze Algemene Politieke Beschouwingen bestaat uit vier delen. In het eerste deel zal ik, zij het beknopt, de visie op het te voeren beleid aangeven. Dit deel vormt het kader waarbinnen de vragen en opmerkingen van de leden van uw geacht College zullen worden beantwoord.

Ik zal in het tweede gedeelte van mijn bijdrage, met uw toestemming, de vrijheid nemen om enkele opmerkingen te maken over mijn constitutionele verantwoordelijkheid. Ik zal dat doen vanuit het vertrouwen dat daardoor een kennelijk verschil van mening dat bestaat, zal zijn opgeheven.

In het derde deel zal ik wat uitvoeriger ingaan op de beschouwingen van de leden van De Nationale Assemblee. Ik zal daarbij eerst aandacht besteden aan een aantal algemene

thema's, waarna ik de diverse vragen van uw leden, waar nodig, gegroepeerd zal beantwoorden. Mevrouw de Voorzitter, ik stel voor om de beantwoording van de detailvragen die specifiek op een bepaald ministerie betrekking hebben, aan de desbetreffende ministers tijdens de begrotingsbehandeling over te laten.

In het vierde deel zal ik enkele slotopmerkingen maken.

Deel I: Inleidende beschouwing

Graag uw aandacht voor Deel 1 de Inleidende beschouwing. Mevrouw de Voorzitter, ik wil nu eerst een beknopte uiteenzetting geven van de belangrijkste uitgangspunten van het uit te voeren beleid.

1. Ontwikkeling

Mevrouw de Voorzitter, het eerste uitgangspunt is te omschrijven als “ontwikkeling”. In onze visie is ontwikkeling een integraal proces dat gericht is op het bereiken van sociale doelstellingen. Sociale vooruitgang van mens en maatschappij is derhalve het ultieme doel van ontwikkeling. Bestuurlijke vernieuwing, economische ontwikkelingen, bescherming van het milieu zijn onmisbaar, maar zijn slechts middelen tot het bereiken van de sociale doelstellingen.

Mevrouw de Voorzitter, het moet duidelijk zijn dat de mens centraal staat in onze visie van ontwikkeling. Hij, de mens, dient in deze visie dus de meest begunstigde van ontwikkeling te zijn. Bestuurlijke vernieuwing, economische ontwikkeling en de bescherming van het milieu zijn derhalve alle gericht op de noden en behoeften van de mens.

2. Prioriteitsgebieden

Mevrouw de Voorzitter, het tweede uitgangspunt van het uit te voeren beleid in deze beleidsperiode, kunnen we het best weergeven in de vorm van een aantal belangrijke prioriteiten:

1. intensiveren van de dialoog tussen sociale partners, overheid, bedrijfsleven en vakbeweging. Dit met het oog op een harmonische aanpak van de gewenste sociaal-economische ontwikkeling;
2. besteden van beleidsaandacht aan de sociaal-maatschappelijke en educatieve sector, met accenten op volksgezondheid en onderwijs;
3. schenken van bijzondere aandacht aan de kwaliteit van het bestaan, alsmede aan de ontetnicering van de politiek, binnen het bestuur en ook binnen de economie;

4. richten van onze inspanning op de vooruitgang van achtergestelde groepen in ons land, zoals achtergestelde groepen in de stad en in de districten, maar in het bijzonder de inheemsen en in stamverband wonende gemeenschappen;
5. directe en kwalitatief aanpakken van de infrastructuur in ruime zin;
6. versnelde voortgang van decentralisatie van regeling en bestuur op basis van uitgevoerde evaluatie;
7. diversifiëren van de internationale politiek en functionele implementatie van de internationale afspraken en overeenkomsten;
8. effectief bestrijden van de criminaliteit als onderdeel van de nationale veiligheid;
9. beschermen van de soevereiniteit van ons land en beschermen van onze economische zones;
10. scheppen van mogelijkheden tot verhoging van de Staatsinkomsten door onder meer het opvoeren van nationale besparingen en het aanboren van diverse financieringsbronnen;
11. schenken van bijzondere beleidsaandacht aan productie ontwikkeling en exportbevordering.

3. Onderwijs

Mevrouw de Voorzitter, een adequaat opgeleid volk is de basis voor de realisatie van een nationale productiestructuur. Dat volk zal in staat zijn om de nationale productiestructuur beheersbaar te maken, maar het zal ook effectief zijn in het scheppen van toenemende welvaart en welzijn voor de eigen bevolking. Hierbij is het noodzakelijk dat wordt voldaan aan de vereiste kennis, vaardigheden en attitudes om zich te kunnen handhaven en om te kunnen participeren in deze globaliserende wereld. In dit verband wil ik wijzen op de eisen ten aanzien van informatie- en communicatietechnologie (ICT). Natuurlijk moet het duidelijk zijn dat de Regering vanuit deze visie bijzondere nadruk legt en zal blijven leggen op de innovatie van onderwijs, wetenschap en technologie in ons land.

4. Buitenlandsbeleid en ontwikkelingssamenwerking

Graag speciale aandacht voor punt 4 buitenlandbeleid en ontwikkelingssamenwerking. Mevrouw de Voorzitter, het is ons allen bekend dat ons land een kleine en open economie heeft. Als wij een aantal productieactiviteiten op gang willen brengen, dan zullen we moeten

streven naar schaalvergroting. Dat nu kunnen we bereiken door middel van associaties, door gericht te zijn op de exportmarkt, op geïmporteerde technologie en op externe financiering. Mede in het licht hiervan is verdergaande diversificatie van de bilaterale relaties en/of rationalisatie van bestaande relaties, een gebiedende eis. Voor een adequate positionering van Suriname binnen het internationale samenwerkingsregime, geldt, dat de gedragscode, die gehanteerd moet worden bij het aangaan van betrekkingen met bevriende mogendheden, gebaseerd moet zijn op de principes van gelijkwaardigheid, wederzijds vertrouwen, wederzijds respect en uiteraard wederzijds voordeel. Dit geldt ook bij het aangaan van samenwerkingsrelaties met andere landen en/of internationale organisaties. Hierbij gelden als principes: “*equal partnership*”, “*economische diplomatie*” en “*presidentiële diplomatie*”.

Met economische diplomatie bedoel ik, dat het buitenlands beleid en de samenwerkingsrelaties op bilateraal en multilateraal niveau op een bepaalde manier moeten zijn ingericht, zodat ze resultaten ter versterking van de economische en sociale weerbaarheid van land en volk opleveren c.q. de nationale ontwikkeling bevorderen. Dit geldt evenzeer voor de manier van inzetten van de diplomatieke en andere in het buitenland gevestigde structuren.

Mevrouw de Voorzitter, de betrokkenheid van de hoogste bestuurlijke institutie van het land bij het kunnen mobiliseren van ontwikkelingsgerichte samenwerkingsrelaties en/of verbanden, brengt met zich mee dat presidentiële diplomatie een belangrijk instrument wordt in de buitenlandse politiek van ons land.

5. Grondslag voor het bestuurlijk handelen

Dan wil ik het hebben over de grondslag voor het bestuurlijk handelen. Mevrouw de Voorzitter, het vijfde uitgangspunt van het beleid is, dat de grondslag voor het bestuurlijk handelen het beschrijven en het operationeel maken van het totale overheidsbeleid is. En deze moet dan geënt zijn op objectieve condities, die het bestuurlijk handelen in Suriname mogelijk maken. De grond hiervoor wordt gevonden in de nationale, regionale en internationale politiek, maar ook in de actuele financieel-economische, culturele en maatschappelijke werkelijkheid.

Mevrouw de Voorzitter, in de moderne wereld is een effectieve overheid een noodzaak. Van deze overheid geldt dat haar rol en haar functie voor de nationale ontwikkeling duidelijk moeten zijn geformuleerd. Deze overheid dient over het algemeen, een katalyserende, faciliërende, aanmoedigende, controlerende en complementerende rol en functie te vervullen. Met betrekking tot de activiteiten van de private sector vervult zij die rol in het bijzonder.

6. Uitzicht op meerjarenontwikkeling

Dan wil ik praten over het uitzicht op meerjarenontwikkeling. Mevrouw de Voorzitter, meerjarenontwikkeling is een van de centrale punten in het beleid van deze Regering. De meerjaren ontwikkeling vindt haar bedding in een meerjaren strategische koersbepaling. Aandachtspunten hierbij zijn:

1. verhoging van de productie als belangrijke basis voor waarachtige en duurzame stabiliteit;
2. rationalisering en functioneel inzetten van de factor arbeid in de moderne ontwikkeling;
3. betrekken en stimuleren van het eigen initiatief van het nationaal ondernemerschap bij de nationale ontwikkeling;
4. al dan niet in “joint-venture” verband met buitenlandse investeerders uitvoeren van nationaal beheersbare projecten;
5. aantrekken van investeerders en kapitaal ten behoeve van specifiek aangegeven sectoren en voor de productieontwikkeling en productieverruiming. Deze dienen op basis van duidelijke richtlijnen voor de realisatie van nationale kapitaalsaccumulatie te geschieden;
6. geven van richtlijnen voor de exportbevordering en rationele faciliëring van de export;
7. in voldoende mate ontplooiën van activiteiten om de mogelijkheid te openen dat Surinaams kader bij internationale financiële en politieke organisaties kan worden ingezet. Het doel hiervan is om ervaring op te doen en om, waar mogelijk, ook het Surinaams belang te behartigen.

7. Macro-economisch Gezichtspunt

Mevrouw de Voorzitter, de macro-economische doelstellingen, die relevant zijn en bijzondere beleidsaandacht zullen moeten krijgen, zijn:

- optimale werkgelegenheidssituatie;
- prijsstabilisatie;
- betalingsbalansevenwicht;
- evenwichtige regionale ontwikkeling;
- versnelde economische groei, en
- technologische innovaties.

De Staat Suriname heeft voor het bereiken van deze doelstellingen verscheidene instrumenten ter beschikking. Een van die instrumenten is het beleid inzake de eigen uitgaven en ontvangsten.

Tot instrumenten van het inkomstenbeleid worden gerekend:

- een realistische belastingheffing,
- de heffing van niet belastingmiddelen en
- het stimulerend kredietbeleid.

Hiertoe moet de Staat zich bedienen van een wettelijk vastgelegd fiscaal regime, dat geënt is op de Surinaamse realiteit en op de realiteit van de regio.

De Regering zal derhalve in deze beleidsperiode een toepasselijke heroriëntatie plegen op het belastingregime van ons land teneinde een functioneel en rechtvaardig functionerend belastingsysteem te garanderen.

8. Monetaire Politiek

Als beleidspunt 8 wil ik het hebben over monetaire politiek. Mevrouw de Voorzitter, een ander uitgangspunt van het beleid is de monetaire politiek. Hieronder vallen onder meer maatregelen, die ten doel hebben de geldcirculatie te beïnvloeden. Hierbij mag nooit uit het oog worden verloren welke economische grootheden in staat zijn in belangrijke mate de nationale munt op het verantwoord niveau te brengen en deze te verdedigen. Het samengaan van het fiscaal en monetair beleid is een voorwaarde voor een realistische monetaire politiek.

- Belangrijk bij het formuleren van de monetaire politiek en de wisselkoerspolitiek is:
- hoe de stabiliteit van de Surinaamse dollar kan worden bereikt;
- hoe de inflatie in redelijke mate kan worden teruggedrongen en worden gekoppeld aan een gezonde monetaire politiek;
- hoe de verlaging van de rentetarieven en het stopzetten van de verarming kunnen worden gerealiseerd;
- hoe de productie wederom op gang gebracht kan worden en
- hoe herstel en uitbreiding van de infrastructuur kunnen worden gerealiseerd.

9. De Economische Structuur

Als punt 9 van ons beleid, de economische structuur. Mevrouw de Voorzitter, het negende uitgangspunt van het beleid heeft te maken met de huidige economische structuur. Bij deze is sprake van een irrationele investerings- en bestedingshouding met een uit proporties gegroeide dienstensector, die niet in economische groei resulteert. Deze zal plaats moeten maken voor een economie met als grondslag de nationale ontwikkelingsinspanningen.

Deze nationale ontwikkelingsinspanningen zullen in essentie bestaan uit:

- het ontwikkelen van een nationaal productiestelsel op basis van de lokaal aanwezige productiemogelijkheden en
- het investeren van een aanzienlijk deel van de nationale besparingen in de productie.

Tegelijkertijd wordt beoogd een economie op te bouwen waarbij de scheefgegroeide vermogens- en inkomensongelijkheid tot aanvaardbare verhoudingen worden teruggebracht.

10. Investeringsvisie

Dan onze investeringsvisie. Mevrouw de Voorzitter, het aantrekken van buitenlands kapitaal, “knowhow” en toepasselijke technologie – dat nu is ons tiende uitgangspunt –, kan voor een ontvangend land als Suriname enkel als doel hebben de ontwikkelingscondities als basis voor een stabiele groei te bevorderen. Wij dienen ervoor zorg te dragen dat de activiteiten van elke potentiële investeerder voor ons een zo groot mogelijk voordeel oplevert en op z'n minst nieuwe mogelijkheden schept voor verdere ontwikkeling en stabiliteit. Hierbij zou de

gedachte gebaseerd op het principe van Public Private Partnership (PPP), speciale aandacht moeten genieten.

Mevrouw de Voorzitter, Suriname is voor haar ontwikkeling, naast de eigen inspanning, ook aangewezen op samenwerking met het buitenland voor wat betreft kapitaal, "*knowhow*", technologie en afzetmogelijkheden. Het is dan ook een gebiedende eis om zo optimaal mogelijk profijt te trekken uit samenwerkingsverbanden.

De buitenlandse "*input*" zal de nationale toegevoegde waarde moeten vergroten en zal een positieve invloed moeten hebben op de betalingsbalans. Deze dient uiteindelijk gericht te moeten zijn op groei door ontwikkeling.

Als klein land is een zo hoog mogelijk nationale toegevoegde waarde noodzakelijk om het groeiproces ongestoord voort te zetten. Suriname is immers niet in staat om invloed uit te oefenen op het internationaal krachtenspel van koers- en rentemanipulaties. Dit maakt het noodzakelijk om een zo groot mogelijke kapitaalaccumulatie te realiseren, opdat Suriname minder gevoelig zal zijn voor internationale fluctuaties. Hierdoor zal Suriname op termijn de besparingen kunnen aanwenden voor verdere nationale ontwikkeling.

Mevrouw de Voorzitter, als de belangrijkste voorwaarden voor de realisatie van het hiervoor aangehaalde, zullen blijvende intensivering van de ontwikkeling van de natuurlijke hulpbronnen en van de ontwikkeling van de nationale menselijke hulpbronnen moeten plaatsvinden.

Het investeringsregime zal in deze beleidsperiode dienovereenkomstig worden geëvalueerd en, waar nodig, worden aangepast. De hiermede corresponderende wetsontwerpen zullen te zijner tijd aan uw College ter goedkeuring worden voorgelegd.

11. Productieontwikkeling en investeringen

Mevrouw de Voorzitter, de productie in de aan te geven ontwikkelingssectoren zal geïntensiveerd worden. In die sectoren waar reeds een begin met de intensivering gemaakt is, zal de productie op een hoger niveau gebracht moeten worden. De ontwikkelingssectoren waar het hier om gaat, zijn landbouw, veeteelt, visserij, agro-industrie, bosbouw, mijnbouw,

bouw en constructie, toerisme, energie, water en ICT. De laatste drie zijn voorwaardenscheppend voor de eerder genoemde sectoren. Hier zal intensief gebruik worden gemaakt van de lokaal aanwezige natuurlijke hulpbronnen.

Mevrouw de Voorzitter, deze sectoren zullen in de zin van middellange en lange termijnontwikkeling voldoende beleidsaandacht krijgen en er zal in deze sectoren maximaal worden geïnvesteerd. Eveneens zal in andere sectoren worden geïnvesteerd, doch daarbij zal een rationele kostenbaten analyse doorslaggevend zijn. Dit nu, is het uitgangspunt van het productiebeleid op korte en middellange termijn.

Het te voeren productiebeleid kan worden gekarakteriseerd door de volgende punten:

- evenwichtige sectorale diversificatie en uitbreiding van de productie;
- regionale spreiding van sociaaleconomische activiteiten;
- ontwikkeling van nieuwe projecten en producten op basis van lokale grondstoffen en verworven "knowhow" en technologie, en
- toename van de export van eindproducten met een grote toegevoegde waarde.

Er zal een interne verschuiving plaats moeten vinden in de relatieve omvang van de economische activiteiten, in die zin, dat een sterke groei van de productiesectoren moet worden bewerkstelligd.

Dit is een vereiste, opdat de Surinaamse economie in de toekomst zelf in staat zal zijn om de sociale lasten van ons maatschappelijk systeem te dragen, in plaats van een uitzichtloze afhankelijkheid van hulp van buiten.

Als wij als Surinaamse natie deze mogelijkheden nu niet benutten, zal de enorme afhankelijkheid van buitenlandse investeerders, multinationale ondernemingen en regeringen van andere staten in de wereld niet afnemen.

12. Productiestelsel en productiebeleid

Mevrouw de Voorzitter, ten aanzien van het twaalfde uitgangspunt, kan ik het volgende zeggen: Teneinde de productie in Suriname een structureel karakter te geven en in de

ontwikkeling een centrale plaats te doen innemen, zal op korte termijn een nationaal productieregime worden geformuleerd.

Centraal bij dit productieregime zal staan, de vergroting en de versterking van de productie. Het doel hiervan is om de basis te leggen voor economische en sociale vooruitgang, alsmede voor vooruitgang in groei en ontwikkeling.

In het kader van de productie zal een aantal sectoren terstond moeten worden aangepakt. Hierbij verdient het volgende bijzondere aandacht:

- sectoren met een lange productiehistorie en een netto deviezenopbrengst;
- sectoren met een meervoudig economisch effect,
- sectoren met een korte productiehistorie en
- sectoren met deviezen besparende of deviezen genererende potenties.

Als sectoren met een lange productiehistorie kunnen bijvoorbeeld worden aangemerkt de mijnbouwsector, de rijstsector, de visserij sector, de bacoven sector, de bosbouw - & houtsector en de oliesector. Als sectoren met een korte productiehistorie kunnen worden aangemerkt de natuursteensector, de watersector en de goudsector.

Mevrouw de Voorzitter, voor een effectieve inzet van deze sectoren voor onze nationale ontwikkeling, zal het noodzakelijk zijn de huidige situatie van deze sectoren alsmede de potenties voor wat betreft hun economische mogelijkheden – zowel nationaal, regionaal als internationaal, nader onder de loep te nemen en een gericht beleid tot stand te brengen.

13. De verantwoorde benutting van de grond

Mevrouw de Voorzitter, voor wat betreft een verantwoorde benutting van de grond. Ik denk dat dit een heel belangrijk beleidspunt is, de verantwoorde benutting van grond. Het is evident dat iedereen in het land op de een of andere manier consument van het overheidsbeleid is inzake de ruimtelijke ordening.

Allen, die in hun deelname aan het maatschappelijk verkeer in ruime zin te maken krijgen met onder andere planologie, bouwen, wonen, verkeer, landbouw, recreatie, bestuurlijke en juridische aspecten inzake de grond, hebben te maken met ruimtelijke ordening. Dit maakt

ordering zo noodzakelijk en dwingt ons over te gaan tot het voorbereiden van een wettelijke regeling voor ruimtelijke ordening op nationaal niveau.

Een pikante bijzonderheid hierbij is, dat in deze regeling het instrumentarium voor de ruimtelijke ordening en een verantwoorde planning op het stuk van landgebruik aangegeven zal moeten worden.

In dit verband zal het bestemmingsplan als zijnde het belangrijkste middel van de overheid om aan te geven voor welk doel grond mag worden gebruikt, geformuleerd moeten worden. Een bestemmingsplan is namelijk het middel waarmee de Overheid een geordend beleid kan gaan voeren op het gebied van de ruimtelijke ordening. Beter gezegd, het bestemmingsplan is het beleidsstuk waarin de Staat de visie op de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van een bepaald gebied, neerlegt. Hier zullen zowel de overheid als de burger zich aan moeten houden.

Mevrouw de Voorzitter, de ordening van de bodem van de Staat en de natuurlijke hulpbronnen zal tevens binnen relevante bestemmingsplannen en structuurplannen geconcretiseerd dienen te worden. In het bijzonder zal het noodzakelijk zijn structuurplannen tot stand te brengen.

Een structuurplan is als het ware een raamregeling ter bestemming van het territoire met bestemmingsplannen. Het een en ander maakt het noodzakelijk om op zo kort mogelijke termijn over te gaan tot het tot stand brengen van een Wet op de Ruimtelijke Ordening. Ingevolge deze Wet zal de overheid de verplichting hebben bewust leiding te geven bij de ruimtelijke ontwikkeling van het grondgebied dan wel delen van het grondgebied van Suriname, teneinde het ontstaan van een zo verantwoord mogelijke benutting van het grondgebied te bevorderen.

14. Inzet natuurlijke hulpbronnen t.b.v. de nationale ontwikkeling

We komen nu op het laatste uitgangspunt. Mevrouw de Voorzitter, voor wat betreft de inzet van onze natuurlijke hulpbronnen, zal de focus gericht moeten zijn op drie nationale issues, die de potentie hebben om:

- ontwikkelingsmogelijkheden te garanderen;

- werkgelegenheid in ruime zin te verschaffen, en
- structurele deviezenverdieners te zijn.

Met het oog hierop kan worden gesteld, dat in het kader van het nationaal ontwikkelingsbeleid, ons land genoegzaam natuurlijke hulpbronnen tot haar beschikking heeft voor de groei naar een welvarende samenleving met welzijn voor haar bevolking. Ten behoeve van deze groei kunnen gelijkwaardige relaties met het buitenland op basis van het “equal partnership” principe worden aangegaan, terwijl ook gedegen aandacht kan worden besteed aan het behoud van een gezond milieu.

Tot de hoekstenen van dit nationaal ontwikkelingsbeleid, dat gebaseerd is op een gediversifieerde economie, behoren:

1. de landbouw, veeteelt, visserij en bosbouw als basis voor welvaart en welzijn, en
2. de mijnbouw, en wel de subsectoren bauxiet, aardolie, goud en water als de grote en snelle verdieners ter verdere financiering van voornamelijk de primaire sectoren en de sociale sectoren.

Hiernaast dienen de potenties van onze dienstensector in de moderne wereld, met name het bankwezen, het toerisme, het luchtverkeer en de telecommunicatie, nauwgezet gevolgd en gestimuleerd te worden.

Mevrouw de Voorzitter, de uiteengezette visie dient, zoals eerder gesteld, direct vertaald te worden in een functioneel en integraal ontwikkelingsbeleid, welk een milieuverantwoorde en versnelde exploitatie en commerciële omzetting van onze natuurlijke hulpbronnen voorstaat.

Het behoud van de beheersmacht en de controle over de versnelde en commerciële omzetting van onze natuurlijke hulpbronnen en het ten bate van de gehele bevolking aanwenden van de revenuen van deze ontwikkeling, zullen kunnen garanderen dat een moderne en zelfstandige samenleving zal zijn gecreëerd. Hierin staat de Surinaamse mens centraal, zoals eerder gesteld. Hierin zullen de verworven rijkdom van de natie en de rechtvaardige verdeling hiervan over al haar burgers een feit zijn. Wij zullen het kruispunt achter ons gelaten hebben en de eenrichtingsweg, met één bestemming voor een beter leven voor alle Surinamers, en ik hoop dat deze richting voor eens en altijd zal gelden.

Het spreekt haast voor zich dat met deze visie wij gezamenlijk successen zullen kunnen blijven boeken ten behoeve van niet alleen onze huidige generatie, maar ook voor de vele generaties na ons.

Mevrouw de Voorzitter, benadrukt wordt dat de versnelde ontwikkeling van onze natuurlijke hulpbronnen met als prioriteiten: de agrarische sector, de mijnbouwsector, het toerisme en de dienstensector, door middel van het aangaan van samenwerkingsverbanden met het bedrijfsleven, op basis van “*equal partnership*”, de kern zal zijn van het te voeren ontwikkelingsbeleid in ons land.

Het opbouwen hierdoor van het onontbeerlijke nationale productieapparaat met een gediversifieerde basis, wordt namelijk gezien als de hoeksteen voor versnelde economische groei én voor vergroting van de sociale zekerheid, alsmede voor de verbetering van de leefomstandigheden van alle Surinamers.

Mevrouw de Voorzitter, in de visie van deze Regering geldt dus dat het bestuurlijk systeem en de economische ontwikkeling ten dienste van de mens staan en niet omgekeerd!

Mevrouw de Voorzitter, met uw toestemming wil ik een heel belangrijk punt aan de orde stellen. Omdat dit niet alleen hier, in uw geacht gezelschap, maar ook daarbuiten heeft geleid tot commotie: de constitutionele verantwoordelijkheid.

Deel II: Constitutionele verantwoordelijkheid

Mevrouw de Voorzitter, in dit tweede deel van mijn beschouwing en beantwoording wil ik nog even stilstaan bij de constitutionele verantwoordelijkheid van de President van de Republiek Suriname. Ik doe dat in de hoop, zoals ik al eerder zei, een kennelijk verschil van mening tussen mij en leden van uw College op te heffen.

Mevrouw de Voorzitter, voor ik verder ga met mijn betoog, zou ik thans in Uw College een Grondwettelijk heet hangijzer, willen behandelen. Het gaat om een kwestie, die in de afgelopen maanden voor de nodige vragen, opmerkingen en zelfs voor wat commotie heeft gezorgd in Uw geacht College. Het gaat in deze om de aanwezigheid c.q. afwezigheid van de President bij de debatten in 's Landsvergaderzaal.

Het is bekend dat er verschillende typen van Presidenten zijn qua regeerstijl, waarvan ik enkele kort zal bespreken.

- 1) een bureaucratische President die een hogere frequentie, dan de constitutioneel vereiste minimale contacten met De Nationale Assemblée heeft, door het geregeld bezoeken van vergaderingen of van gedeelten van vergaderingen en minder het accent legt op contacten met het volk;
- 2) een volksgerichte President die zich naast de constitutioneel vereiste minimale contacten met of bezoeken aan De Nationale Assemblée, zijn functioneren als President vooral stoelt op zijn persoonlijk, direct en frequent contact met het volk;
- 3) een politiek-maatschappelijke President, die redelijk contact onderhoudt met zijn regeerteam, regelmatig contact heeft met het volk en een zekere regelmaat aan de dag legt bij het bezoeken van vergaderingen van De Nationale Assemblée, wanneer vooral over bepaalde thema's wordt beraadslaagd. Een mix dus tussen de twee voorgaande typen.

Bij alle typen geldt, dat zij de minimaal vereiste bezoeken brengen aan vergaderingen van de Volksvertegenwoordiging en dus altijd inhoud geven aan de minimal constitutioneel vereiste verantwoordingsplicht jegens De Nationale Assemblée.

De momenten waarop de President verplicht moet verschijnen in De Nationale Assemblée, zijn vanuit dit standpunt bezien:

- 1) bij de aanvang van de regeerperiode, waarbij de President een Regeringsverklaring in De Nationale Assemblee presenteert bevattende de hoofdlijnen van het te voeren beleid gedurende de regeerperiode van vijf jaar;
- 2) jaarlijks, uiterlijk op de eerste werkdag in oktober, moet de President in een buitengewone vergadering van De Nationale Assemblee, een uiteenzetting geven van het door de Regering te voeren beleid (art.81 GW) en
- 3) bij de aanbidding van de begroting door de Regering wordt door de President in een Buitengewone Vergadering van De Nationale Assemblee een rede gehouden (art. 156, lid 3).

Met betrekking tot de Algemene Beschouwingen in De Nationale Assemblee, vervult de President een bijzondere rol. Hierbij voert hij als enige namens de Regering het woord, omringd door, wat genoemd wordt de “zwijgende” Vicepresident en de “zwijgende” Raad van Ministers.

Om deze redenen is het te verklaren dat de President minder in De Nationale Assemblee verschijnt c.q. hoeft te verschijnen, dan de Vicepresident en de ministers. Belangrijk is dat we de wet aanhouden. Niemand staat boven of onder de wet. Iedereen moet zich daaraan houden, ook de President. Dus als het in de wet is aangegeven, dan moet hij – niet kan hij – in de Nationale Assemblee verschijnen.

Zullen wij, Mevrouw de Voorzitter, voor een nog beter inzicht in deze kwestie, een blik werpen op een der taken van de Raad van Ministers in verband met de aanwezigheid in De Nationale Assemblee.

Art. 122:

De Raad van Ministers heeft onder meer tot taak “het voeren van het door de Regering vastgestelde beleid.”

Dit artikel voor het voetlicht gehaald te hebben, wil ik nog iets verduidelijken over de constitutionele positie van de President.

Reeds uit de taakstelling van de Raad van Ministers valt op te maken dat niet de President door wie het vastgestelde beleid van de Regering wordt gepresenteerd, persé aan de debatten

moet deelnemen, maar in deze primair en vooral de Ministers. Dat deel van de Regering welk ingevolge de Grondwet (art. 122) “tot taak heeft, het voeren van het beleid, is de Raad van Ministers”.

Mevrouw de Voorzitter, het is deze Raad die primair het hiertoe aangewezen instituut is, dat de debatten met De Nationale Assemblee over het te voeren en over het gevoerde beleid, voert.

Tenslotte wil ik in deze kwestie, via U, Mw. de Voorzitter, ook de rol van de Vicepresident in deze verduidelijken. In artikel 98, naast artikelen 116 lid 1 en 118 lid 2, wordt nergens in onze Grondwet iets gezegd over een actieve rol van de Vicepresident in De Nationale Assemblee. Wel is het van belang dat er een officiële leiding van de Raad van Ministers aanwezig is tijdens de vergaderingen van De Nationale Assemblee. Deze leiding kan bij afwezigheid van de Vicepresident worden waargenomen door één van de vicevoorzitters van de Raad van Ministers.

Mevrouw de Voorzitter, mag ik U volledigheidshalve informeren dat de eerste vervanger van de Voorzitter van de Raad van Ministers minister Abrahams is, de tweede vervanger minister Moestadja is en de derde vervanger minister Waterberg is. Verder moet al het andere, dat betrekking heeft op de Vicepresident, geregeld worden in het door de Grondwet voorgeschreven Reglement van Orde van de Raad van Ministers, dat reeds in concept gereed is en op korte termijn bij Staatsbesluit zal worden vastgesteld.

Deel III: de beantwoording van vragen van leden van De Nationale Assemblée

Grondwet en Meerjaren Ontwikkelingsplan

Mevrouw de Voorzitter, in dit deel van mijn bijdrage zal ik ingaan op de vragen en opmerkingen van de geachte leden van uw College.

Een aantal leden van uw Hoge College heeft opgemerkt, dat er geen gevolg is gegeven aan de Grondwettelijke voorwaarden met betrekking tot het niet bestaan van een Meerjaren Ontwikkelingsplan en het niet gepresenteerd hebben van de uiteenzetting van het Regeringsbeleid voor het dienstjaar 2011. Namens de Regering wil ik het volgende onder de aandacht van uw College brengen.

Mevrouw de Voorzitter, de opmerkingen van bedoelde leden van Uw College dat de Regering in strijd met de Grondwet heeft gehandeld, omdat zij, de Regering, nu niet een nieuw Meerjaren Ontwikkelingsplan bij Uw College heeft ingediend en omdat de Regering nu aan Uw College geen uiteenzetting heeft gegeven over het Regeringsbeleid voor het dienstjaar 2011, kan niet vanuit de huidige Grondwet worden gemotiveerd.

Immers, Mevrouw de Voorzitter, bij een Ontwikkelingsplan, zoals dat door de Grondwet wordt vereist en door de Grondwetgever is bedoeld, moet men zich realiseren dat de werkelijke gang van zaken over enkele jaren altijd anders zal zijn, dan in het plan is voorzien. Het plan beoogt niet meer te zijn dan een richtlijn bij het beleid. In het plan kunnen de inzichten over de ontwikkeling in de eerstkomende jaren worden geordend en op systematische wijze met elkaar in verband worden gebracht. Daaruit kunnen gevolgtrekkingen worden afgeleid met het oog op in de toekomst te nemen maatregelen. Wanneer deze maatregelen aldus worden voorbereid, is de kans dat zij na verloop van enkele jaren juist blijken te zijn geweest, groter dan wanneer deze niet in het kader van een plan zouden zijn genomen.

Mevrouw de Voorzitter, wat er aan de hand is, is, dat er een Meerjaren Ontwikkelingsplan 2006-2011 bestaat, dat niet voor niets is. Ik neem aan dat het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2006-2011 op verantwoorde wijze is opgesteld, rekening houdend met de ruimte die gelaten moet zijn voor nieuwe inzichten in het kader van het operationeel beleid. Op verantwoorde

wijze zal een zekere mate van flexibiliteit moeten zijn ingebouwd in het Meerjaren Ontwikkelingsplan. Immers, Mevrouw de Voorzitter, de Regering van Suriname – men lette wel: ik zeg niet een bepaalde Regering –, de Regering van Suriname gaat er zeker niet vanuit dat een MOP dat loopt van 2006-2011 na 2010, in de loop van het jaar 2011 niet langer bruikbaar is. Mevrouw de Voorzitter, het beleid van welke Regering dan ook mag immers nooit in strijd zijn met de doelen die in de Grondwet in de artikelen 5 en 6, zijn aangegeven.

Mevrouw de Voorzitter, deze verantwoordelijkheid is te destilleren uit artikel 40 van de Grondwet. Dit artikel luidt als volgt:

“Ter bevordering van de sociaal-economische ontwikkeling naar een sociaalrechtvaardige samenleving wordt bij wet een ontwikkelingsplan vastgesteld, met in achtneming van de nationale en sociaal-economische doelstellingen”.

Omdat de nationale en zeker ook de economische en sociale doelstellingen volgens de artikelen 5 en 6 van de Grondwet zijn vastgesteld en de vaststelling ervan niet aan deze of gene Regering is overgelaten, is er geen enkele ruimte om af te wijken van deze basis voor welk ontwikkelingsplan dan ook.

Het is onder meer hierom dat er van uit kan worden gegaan dat het MOP 2006-2011 zeker een basis kan vormen voor het operationeel beleid in het eerste jaar van de huidige Regering. Wanneer echter zou blijken, dat het MOP 2006-2011 niet als basis had de in de artikelen 5 en 6 van de Grondwet opgenomen doelstellingen, zou de Regering verplicht zijn een nieuw MOP te formuleren. Mevrouw de Voorzitter, wat wel het geval is, is dat de richting van het operationeel beleid een andere kan zijn geweest dan de huidige, bijvoorbeeld “behoudend versus progressief”, “rechts versus links”. Dit doet echter niets af aan de basis, zoals de Grondwet die aangeeft.

Mevrouw de Voorzitter, de volgende aanhalingen uit het MOP 2006-2011 hebben de Regering gesterkt in de overtuiging dat dit plan als basis kan worden gebruikt voor de eerste periode van het operationeel beleid van de huidige Regering.

Uit alinea 1 van de Samenvatting van het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2006 – 2011, pag. 12, citeer ik het volgende:

“Het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2006-2011 van de Regering van de Republiek Suriname is het kader voor ontwikkeling in de ruimste zin des woord. Het is een staatsstuk, een nationale richtlijn voor de Overheid, Private Sector, Niet Gouvernementele Organisaties en andere Sociale Actoren. Het onderhavige document is een doorkijk op meerjarenbeleid”.

Ik citeer verder uit de Technische notities op pagina 16 het volgende:

“Het M.O.P 2006-2011 hanteert de millennium ontwikkelingsdoelen (MDG's) van de Verenigde Naties (VN) als leidraad voor het bepalen, ontwikkelen en beoordelen van haar ontwikkelingsstrategie en -programma's. Het moet dan ook worden beschouwd als een deelprogramma binnen een lange termijnplanning, waarbinnen per 2015, op zijn minst de door de Surinaamse Overheid vastgestelde doelen, gebaseerd op de MDG's behaald dienen te worden”.

Een zelfde uitgangspunt geldt ook voor deze huidige Regering.

Mevrouw de Voorzitter, ten aanzien van de vraag of er geen uiteenzetting is geweest van het beleid voor het dienstjaar 2011, kan ik het volgende opmerken:

Bij de start van een Regering is het gebruik in vele parlementen, dat het Regeringsbeleid in grote lijnen wordt aangegeven in de vorm van een Regeringsprogramma. Dit programma wordt bij de start van het Kabinet met of als onderdeel van de Regeringsverklaring voorgelegd aan het parlement.

Jaarlijks komt het Regeringsbeleid meer specifiek in het parlement aan de orde door middel van een uiteenzetting over het te voeren beleid. Uit de volgende artikelen blijkt, dat er op geen enkele wijze gehandeld is tegen de Grondwet, indien een dergelijke uiteenzetting zou zijn ontbroken.

Artikel 81 luidt als volgt:

“Jaarlijks, uiterlijk op de eerste werkdag in oktober, geeft de President in een buitengewone vergadering van De Nationale Assemblee een uiteenzetting van het door de Regering te voeren beleid”

Artikel 156 lid 3 luidt als volgt:

”De begroting wordt jaarlijks in één of meer wetsvoorstellen in overeenstemming met de wet en het ontwikkelingsplan door de Regering aan De Nationale Assemblée aangeboden, uiterlijk op de eerste werkdag in oktober. Bij de indiening van ontwerp-begrotingen door de Regering aan De Nationale Assemblée zal door de President in een buitengewone vergadering van De Nationale Assemblée een rede worden gehouden”.

Mevrouw de Voorzitter, wat opvalt is, dat in beide artikelen is opgenomen dat de President uiterlijk op de eerste werkdag in oktober moet optreden, waarbij het in het ene artikel er om gaat een uiteenzetting te geven en het er in het andere artikel gaat het om een rede.

Mevrouw de Voorzitter, de huidige Regering heeft ervoor gekozen om beide activiteiten van de President op 1 oktober 2010 te laten plaatsvinden. De vorm en inhoud waarop de combinatie van activiteiten heeft plaatsgevonden, is de uiteenzetting van de hoofdlijnen van het beleid voor het dienstjaar 2011 – dat beleid is onderdeel van het beleid voor deze regeerperiode – in te bedden in de (Regerings)verklaring. Die verklaring geldt voor het beleid voor de komende jaren. Dit blijkt ook uit het algemeen deel en het specifiek deel van die verklaring. Deze twee onderwerpen zijn zeer interessant en zullen tot verschillende discussies leiden. Duidelijk is dat we niet buiten de wet willen werken of niet-respectvol zijn naar de wet. Uiteraard kunnen we van mening verschillen maar dan zullen we moeten kijken naar de verschillende interpretaties.

Rechtsstaat en Natiestaat

Mevrouw de Voorzitter, enkele leden van Uw College hebben opmerkingen gemaakt die te maken hebben met rechtsstatelijkheid. De indruk werd er gewekt alsof de huidige Regering het niet zo nauw zou nemen met het feit dat de Staat Suriname een rechtsstaat is. Ik wil dit nogmaals herhalen, de indruk werd er gewekt alsof de huidige Regering het niet zo nauw zou nemen met het feit dat de Staat Suriname een rechtsstaat is. Mevrouw de Voorzitter, juist omdat deze Regering zoveel waarde hecht aan de rechtsstaat, neem ik hier de vrijheid om toch wat dieper op dit punt in te gaan.

We weten met ons allen heel goed dat een wezenskenmerk van Rechtsstaat is, de aanwezigheid, de beschikbaarheid van een modern en samenhangend stelsel van wetten en daarvan afgeleide regels. Ik neem aan dat de critici van deze Regering tijdens de vorige regeerperiode ervoor hebben gezorgd dat de Staat Suriname echt een Rechtsstaat is en dus beschikt over een modern en samenhangend stelsel van wetten en daarvan afgeleide regels.

Mevrouw de Voorzitter, bij het aantreden van deze Regering zijn we op het volgende gestuit. We moesten vaststellen dat de Staat Suriname, gemeten naar dit kenmerk, niet geheel voldoet aan het predicaat Rechtsstaat. Immers, Mevrouw de Voorzitter, de door de Grondwet voorgeschreven wetten ontbreken grotendeels. Het is daarom meer dan een ironie, ja bijna cynisch, dat leden van dit College, die zelfs jaren lid waren van vorige Regeringen of die bedoelde Regeringen hebben ondersteund, nu de suggestie uitspreken alsof de Regering Bouterse / Ameeralli de Rechtsstaat op het spel zet en de Grondwet niet naleeft.

De ambitie van alle regeringen en dus ook van deze Regering, is het bereiken van één natie. Dit houdt in dat we naast een Rechtsstaat ook een Natiestaat willen zijn. De ambitie echter om een Natiestaat te willen zijn, is dat wij relaties onderhouden met vele andere landen. We kunnen dat slechts doen op grond van bilaterale verdragen en/of van verdragen met multilaterale organisaties. In gevolge de Grondwet van Suriname, artikel 106, zijn wij gehouden gesloten en geratificeerde verdragen te laten doorwerken. Mevrouw de Voorzitter, wij, de Staat Suriname, schieten op dit punt ernstig tekort. Nogmaals, de Staat Suriname schiet op dit punt zeer ernstig tekort. Daarom is Suriname elk jaar in gebreke gesteld dat zij de vereiste doorwerking van verdragen niet op orde heeft.

Mevrouw de Voorzitter, terugkomend op de Grondwet vraag ik u permissie om de volgende tabel aan de leden van Uw College ter hand te stellen*. Deze tabel laat zien hoeveel van de negentig noodzakelijke wetten, die volgens de Grondwet er moeten zijn om echt grondwettelijk en rechtsstatelijk te kunnen handelen, op dit moment ontbreken.

>> **BREAK**

Voor de break hebben we u een tabel overhandigd en u zult zien:

- De linkerkolom is de lijst die de Voorzitter van De Nationale Assemblée enkele weken geleden heeft ingediend bij de Regering.
- De tweede kolom komt uit de onlangs gelanceerde “Nationale Strategie” van het Suriname Business Forum. We, de Vicepresident, is al een tijd bezig het Suriname

Business Forum te volgen. Er is een stuk professionalisme daar en in het slot zal ik mijn zienswijze op de samenwerking geven.

- De derde kolom is afkomstig van wetgevingsjuristen van de Ministeries.
- De vierde kolom zijn de wetten die de Grondwet vereist, maar die sinds 1992 nog steeds niet zijn gemaakt. De Grondwet zegt zo'n 90 keer dat er voor de uitwerking van de Grondwet een nadere wet moet zijn.

Er staan op de lijst van De Nationale Assemblee al een paar wetsontwerpen die op de Grondwet slaan, maar wij moeten er nog heel wat meer wetten maken als we uiteindelijk het predicaat Rechtsstaat willen bezigen.

Ik geef u de verzekering dat aan deze omissie zal worden gewerkt. De Regering belooft Uw College plechtig, dat zij zal zorg dragen dat deze Staat, de Staat Suriname, in samenwerking met u, daadwerkelijk een Rechtsstaat en een Natiestaat wordt. De grondwettelijk vereiste wetten en de doorwerking van verdragen in onze nationale wetten zullen in deze regeerperiode, zo niet alle maar voor een belangrijk deel, worden geïmplementeerd.

Mevrouw de Voorzitter, aansluitend op onze opmerkingen over het ontbreken van de noodzakelijke door de Grondwet voorgeschreven wetten en daarvan afgeleide regels en het uitwerken van verdragen in de nationale wetten, moet ik Uw College op nog een andere zeer pijnlijke omissie van onze regelgeving wijzen.

Toen in 1992 de herziening van de Grondwet werd voorbereid, is ook een nieuw Reglement van Orde voor de Raad van Ministers ontworpen. De Grondwet stelt in namelijk drie artikelen, te weten art. 122, art. 123 en art. 127, het vereiste van een dergelijk Reglement. Dit Reglement is nodig om de besluitvorming in de Ministerraad een rechtmatige basis te geven. Mevrouw de Voorzitter, wat is echter het geval?

Een ontwerp Reglement van Orde is in februari 1992 door de Raad van Ministers goedgekeurd. Voor zover ik heb kunnen achterhalen, is dit ontwerp verder niet in procedure gebracht.

Mevrouw de Voorzitter, de Regering is thans druk doende het door de Grondwet vereiste Reglement van Orde van de Raad van Ministers in orde te maken.

Veiligheid en criminaliteit

Mevrouw de Voorzitter, veel leden van Uw College hebben vragen gesteld of opmerkingen gemaakt over de veiligheid in ons land. De belangstelling voor en de bezorgdheid over veiligheid bij uw College is begrijpelijk. Veiligheid geldt voor ons allen. En wij als Regering delen die bezorgdheid ook. We zien de ernst en de noodzaak van veiligheid in. De Regering begrijpt zeer goed dat veiligheid niet alleen op zich waardevol is, maar ook omdat veiligheid een basisvoorwaarde en als zodanig dus noodzakelijk is voor welvaart en welzijn.

Mevrouw de Voorzitter, ik wil erop wijzen dat het probleem van de criminaliteit niet van recente datum is. Ter illustratie hiervan wil ik u wijzen op een uitspraak van een mijn ambtsvoorganger.

Op 5 september 2006 wees de Ex-president Venetiaan de gemeenschap erop, dat de tijd van het zitten op het balkon zonder dievenijzer, voorbij is.

We praten over 2006. Uit deze opmerking kan worden afgeleid dat toen de macht van de Staat was overgelaten aan de macht van de straat!

Mevrouw de Voorzitter, natuurlijk betuigt de Regering haar medeleven met alle slachtoffers en nabestaanden van slachtoffers van allerlei vormen van criminaliteit van de afgelopen jaren. Natuurlijk heeft de Regering oor voor de roep van de burgerij om maatregelen teneinde de veiligheid van alle burgers in dit land te waarborgen. En het is de Regering ernst om haar burgers zo snel als mogelijk het gevoel van veiligheid terug te laten krijgen.

>> Sideline President waarin hij heeft verteld over: de opzet van een integraal veiligheidsplan uit 2009. Het maandelijks overleg van de verschillende veiligheidsorganisaties en de huidige regering. Het vrijmaken van extra middelen voor de politiediensten. En de ernst die de Regering heeft voor het onderwerp veiligheid. Bovendien geeft hij aan te werken met goede initiatieven die al voorbereid waren door de voorgaande regering en overgenomen worden in het huidige veiligheidsbeleid.

Mevrouw de Voorzitter, is er nu wel of niet een veiligheidsplan? Dit is een van de vragen die vooral in uw College vaak is gesteld. Laat mij het duidelijk stellen: Ja, de Staat Suriname beschikt over een Integraal Veiligheidsplan. Een plan waarin ervan wordt uitgegaan dat criminaliteitsbestrijding en -beheersing onderdelen zijn van de nationale veiligheid. Dit veiligheidsplan is aan te merken als het kader voor de operationele veiligheidsplannen van de diverse dienstonderdelen met hun respectieve bevoegdheden. De Regering is thans bezig met de implementatie van dat Veiligheidsplan.

Mevrouw de Voorzitter, ik breng in herinnering dat de handhaving van de openbare orde en de inwendige Veiligheid van en op het gehele grondgebied van de Republiek Suriname een taak is van het Korps Politie Suriname. Het wordt bij de uitoefening van zijn taak bijgestaan door het Nationaal Leger. Ik wil ook in herinnering brengen dat de eindverantwoordelijkheid voor de nationale veiligheid in handen is van de President. Het Bureau Nationale Veiligheid van het Kabinet van de President van de Republiek Suriname maakt derhalve deel uit van de totale veiligheidsorganisatie en monitoort, mede vanuit zijn functie, de veiligheidsactiviteiten.

De regering heeft bij het vaststellen van beleidsprioriteiten, terugdringing van alle vormen van criminaliteit als zodanig gekenmerkt. Mede vanwege deze prioriteitsstelling heeft de regering op dit moment fondsen vrijgemaakt voor een inhaalslag voor wat betreft het uitbreiden van het wagenpark van het Korps Politie Suriname. Deze voertuigen zullen vooral worden ingezet bij de preventieve politiezorg aan de samenleving.

Mevrouw de Voorzitter, het moet duidelijk zijn dat materiële inspanningen en inzet zeer belangrijk, maar slechts deel zijn van condities welke ondersteuning geven aan de bestrijding van criminaliteit en het garanderen van veiligheid voor allen op het grondgebied van ons land.

Veiligheid in en voor de samenleving, is vandaag de dag niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid, maar van de totale samenleving. Ten overvloede stel ik dat de regering met dit standpunt haar primaire verantwoordelijkheid niet weg schuift, integendeel. Ook hierin vindt thans ordening plaats om een effectief en duurzaam resultaat te bereiken met de gepleegde inspanningen en investeringen. Met het oog hierop wordt samenwerking geïntensiveerd met de militaire politie, de douane met haar rechercheafdeling, de centrale inlichtingen- en veiligheidsdienst en overige beveiligings-, buurt- en bewakingsorganisaties

die vallen onder de jurisdictie van de overheid. De hiervoor genoemde instanties hebben alle bijzondere handhavings- en opsporingsbevoegdheden. De ernst van de veiligheidssituatie van vandaag brengt met zich mee dat ook het Nationaal Leger, op basis van bijzondere instructies van de Regering, mede zal helpen om de effectieve slagkracht bij de bestrijding van alle vormen van criminaliteit, te bewerkstelligen. In het kader van de preventie zal ervoor worden gezorgd dat opvallende en onopvallende surveillance in alle wijken zullen plaatsvinden. Hiertoe zijn middelen reeds ter beschikking gesteld. Tot slot zal het instituut Buurtmanagers bij de politie worden uitgediept en uitgebreid. Hier wordt het mogelijk om gelijktijdig eerste- en tweedelijnszorg te bieden. Hierbij wordt met name gedacht aan het initiëren, het opzetten, het ondersteunen en het betrekken van vrijwilligers en particuliere organisaties met activiteiten voor de eigen buurtveiligheid.

Mevrouw de Voorzitter, ik beloof uw College plechtig dat de tijd van het zitten op het balkon zonder dievenijzer, echt weer zal terugkeren.

Mevrouw de Voorzitter, het geachte lid Misiekaba heeft in zijn bijdrage gesproken over mogelijke scenario's over onrechtmatige vrijlating gedetineerden. Ook heeft hij opmerkingen gemaakt over onregelmatigheden op ministeries. Ik heb naar aanleiding van deze opmerkingen die de Regering als zeer ernstig heeft opgevat, een tête-à-tête mogen hebben met het geachte lid Misiekaba om nader geïnformeerd te worden. Inmiddels is de minister van Justitie en Politie ingeschakeld, per brief, voor een diepgaand onderzoek. Naar aanleiding van de opmerking over onregelmatigheden op de ministeries, ben ik ook met andere ministers in conclaaf geweest. Er zijn al maatregelen genomen en ik ben ervan overtuigd dat er nog veel meer zullen volgen.

Public Sector Reform

Mevrouw de Voorzitter, ten aanzien van vragen of opmerkingen over public sector reform, het volgende: het is bekend dat de huidige coalitiepartijen in het Regeerakkoord overeen zijn gekomen dat het volk een nieuwe overheid zal krijgen. De Regering is in dit verband gestart met de eerste stappen om te komen tot rationalisatie van het overheidsapparaat.

Verkiezingsuitslag

Mevrouw de Voorzitter, eigenlijk vind ik het jammer dat deze vraag gesteld is, want als ik de vraag uitsplits, gaat het lijken op propaganda. En dat mag ik hier niet maken, maar toch wil ik de vraag beantwoorden. Mevrouw de Voorzitter, de verkiezingsuitslag van 25 mei 2010, ligt

nu bijna een jaar achter ons en de uitslag is meer dan duidelijk. Het is zaak om nu met z'n allen vooruit te kijken. Mevrouw de Voorzitter, het geachte lid Gajadien heeft enkele opmerkingen gemaakt over de verkiezingsuitslag waar ik niet aan voorbij moet gaan. Van daar toch maar het volgende:

Het is bekend dat de uitslag van de verkiezingen van 25 mei 2010 het mogelijk heeft gemaakt dat de politieke machtsverhoudingen in ons land drastisch zijn gewijzigd. Door die uitslag is Uw College anders samengesteld en er trad mede als gevolg daarvan een andere Regering op.

Het geachte lid Gajadien heeft gemeend met cijfers aan te tonen dat de huidige Regering niet over een meerderheid qua uitgebrachte stemmen beschikt. Ik wil, Mevrouw de Voorzitter, via u het geachte lid Gajadien de volgende cijfers voorhouden:

Ongeveer 96.000 stemmen, overeenkomend met ruim 40% van de landelijke stemmen, zijn gegaan naar de MEGA-Combinatie, terwijl het Nieuw Front (NF) ongeveer 75.000 stemmen wist te vergaren, hetgeen overeenkomt met circa 31% van de landelijk uitgebrachte stemmen. De MEGA-Combinatie verwierf 23 zetels en het Nieuw Front viel terug naar 14 zetels. Ik wijs de geachte afgevaardigde nog erop dat onze coalitiepartners A Combinatie en Volks Alliantie respectievelijk 7 en 6 zetels in de wacht wisten te slepen.

Deze Coalitie bestaat uit 36 zetels en steunt dus op een meer dan twee derde meerderheid in De Nationale Assemblée. In uitgebrachte stemmen praten we over 137.500, hetgeen overeenkomt met 60% van het totale electoraat is. Toch vind ik het jammer dat dit aan de orde is, want er zijn veel belangrijkere zaken op dit moment.

Bevoegdheid van de President van de CBvS

Mevrouw de Voorzitter, op de vraag van het geachte lid Venetiaan inzake de bevoegdheid van de president van de centrale bank over de notering en de vaststelling van de wisselkoers, kan het volgende worden opgemerkt:

Bij Resolutie van 7 juli 1994 is bepaald dat de Centrale Bank van Suriname de koersen noteert die tot stand komen op basis van vraag en aanbod. In de Bankwet art. 10 lid f en lid g, lezen we het volgende:

“f. de Bank stelt met inachtneming van het onder a en e bepaalde de koersen voor het deviezenverkeer in Suriname vast. Dit kan vaststelling van maximum- en minimumkoersen inhouden;

g. de Bank is bevoegd de notering van koersen van één of meer valuta's tijdelijk op te schorten, indien en zolang de ontwikkelingen op de binnenlandse of op de internationale wisselmarkten daartoe naar haar oordeel aanleiding geven;”

Ik neem aan dat ik hiermee de vraag van het geachte lid Venetiaan in voldoende mate heb beantwoord.

Mevrouw de Voorzitter, staat u mij toe om ten aanzien van de koersontwikkeling het volgende op te merken. De door de Centrale Bank van Suriname gehanteerde koers van SRD 2,80 voor 1 US-dollar bleek overgewaardeerd te zijn in 2009 en lag vanaf 2010 onder toegenomen zware druk. De markt schommelde reeds rond SRD 3,50 en SRD 3,60 per 1 US-dollar toen de Regering Bouterse aan de macht kwam. De autoriteiten hebben de koersnotering aangepast aan een marktconforme koers en het beleid is erop gericht de koers stabiel te houden. Het wisselkoersbeleid sinds 1994 is erop gericht dat de wisselkoers voor de US-dollar vast is en de andere valuta's vrij bewegen ten opzichte van de US-dollar, uitgedrukt in SRD conform internationale noteringen.

Armoedebestrijding

Het geachte lid Radjietsingh verwijst naar een passage uit de Regeringsverklaring waarin is opgemerkt dat armoede en slechte ontplooiingskansen zullen worden opgeheven. Hij vraagt zich af hoe dat te rijmen is met het beleid van de regering in de afgelopen acht maanden.

Mevrouw de Voorzitter, laat mij op de vraag van het geachte lid Radjietsingh het volgende opmerken: de Regering zal dit jaar van start gaan met de uitvoering van onder meer een programma welk gefinancierd zal worden door de IDB. Het betreft een programma dat gericht is op lange termijn armoedebestrijding. Het staat bekend als “Conditional Cash Transfer”. Gezinnen die voldoen aan bepaalde voorwaarden zullen in aanmerking komen voor financiële ondersteuning, zodat kinderen gestimuleerd worden prestaties te leveren op school of jonge moeders worden gestimuleerd voor een betere zorg van hun ongeboren of pasgeboren kinderen. Dit programma zal worden uitgevoerd door het ministerie van Sociale Zaken in samenwerking met andere. Ik kom later bij mijn afronding op dit stuk terug. In de

afgelopen maanden is gewerkt aan de voorbereidingen van projecten voor armoedebestrijding.

Belastingdienst

Mevrouw de Voorzitter, enkele leden van uw College hebben vragen gesteld inzake de organisatie en de efficiency van de belastingdienst. Ik veroorloof mij de vrijheid om in deze te verwijzen naar de antwoorden van de minister van financiën op 31 maart 2011 in uw College tijdens de behandeling van de wetswijziging Casinowet.

Extra gesloten leningen

Het geachte lid Randjietsingh heeft opmerkingen gemaakt over naar zijn mening extra leningen die de Regering zou hebben gesloten. Mevrouw de Voorzitter, reeds bij de behandeling van de wijziging van de wet op de Staatsschuld is aangegeven, dat het er niet gaat om het kunnen lenen van meer geld, maar om het creëren van ruimte om de financiële huishouding van de Staat juist en volledig weer te geven.

Mevrouw de voorzitter, wij zijn thans bezig:

- 1 om alle schulden van de Staat aan te melden bij het Bureau voor de Staatsschuld. Hierdoor zal binnenkort duidelijk worden dat wij een veel hogere ratio van de binnenlandse schuld hebben;
- 2 om onze lokale geld- en kapitaalmarkt te professionaliseren en verder te ontwikkelen;
- 3 om het gebruik van de “Rekening Courant met de Centrale Bank” zoveel als mogelijk te minimaliseren. Deze mogelijkheid van de bankwet wordt sinds jaren gebruikt om uitgaven van de Staat te dekken, dus een structureel gebruik, terwijl de bankwet juist de bedoeling heeft om deze faciliteit slechts op momenten van nood te gebruiken.

Voor wat betreft de vragen van de geachte leden of de depreciatie van de wisselkoers wel of niet gegrond is, kan ik medelen dat reeds in 1994 bij wet is vastgesteld, dat Suriname een wisselkoersregime hanteert waarbij de hoogte van de koers tot stand komt op basis van vraag en aanbod. Sinds toen is de officiële wisselkoers diverse keren aangepast. Ter herinnering geef ik u aan dat de koers in oktober 2000 met 100% werd gedevalueerd van sf 1173 naar sf 2200 en in 2002 verder werd aangepast naar sf 2540.

Mevrouw de Voorzitter, ook nu was het noodzakelijk om de koers aan te passen, aangezien de economie allang niet meer op basis van SRD 2,80 per 1 USD draaide. Zo werd onder andere voor brandstof bij de afrekening SRD 2,80 voor 1 US dollar betaald. Verder gold deze koers slechts bij de import.

De koers was alleen in stand te houden door interventies vanuit de Centrale Bank van Suriname waarbij ook was bewezen dat diverse interventies niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd. Er werd constant strijd geleverd op het wisselkoersenfront. Er was sprake van een overgewaardeerde wisselkoers die sedert het jaar 2009 onder druk was komen te staan. Alleen de Staat leed verliezen met deze meervoudige wisselkoers, terwijl alle prijzen in de winkels reeds werden berekend op basis van de parallel marktkoers.

De genomen maatregel tot depreciatie van de wisselkoers heeft geleid tot een situatie op het wisselkoersenfront die thans reeds langer dan elf weken is gestabiliseerd. Thans is er een betere uitgangssituatie om het wisselkoersbeleid verder uit te zetten.

Mevrouw de voorzitter, zolang de binnenlandse liquiditeitenmassa sneller toeneemt dan onze binnenlandse productie zal het probleem van de wisselkoers ons blijven achtervolgen. We moeten werken aan verbreding van onze productiebasis. Het beleid zal tegelijkertijd erop gericht zijn dat de toename van de liquiditeitenmassa zodanig zal moeten zijn, dat deze geen storende effecten zal hebben op de economie. Lenen bij de Centrale Bank van Suriname om begrotingstekorten te financieren, is geen optie voor deze Regering.

Inflatie

Reagerend op de opmerkingen van uw geachte leden Randjietsingh en Asabina inzake de inflatie en de druk op de koopkracht van de burger, kan ik u aangeven dat onze economie een kleine open economie is, waarbij meer dan 50% van de basket aan basisgoederen, waarmee de Consumenten Prijs Index (CPI) wordt gemeten, geïmporteerd wordt. Mevrouw de Voorzitter, zolang wij afhankelijk blijven van de import van basisgoederen en wij geen bredere basis scheppen om onze eigen productiecapaciteit te vergroten en te diversifiëren, zullen wij geen tegenstand kunnen bieden aan het importeren tegen stijgende wereldmarktprijzen. Hierdoor zullen wij het grootste gedeelte van de inflatie blijven importeren.

Mevrouw de voorzitter, in het model van het Planbureau is uitgerekend dat, indien de wisselkoers niet zou zijn gedeprimeerd en ook geen verhoging van de “government take op brandstoffen” zou zijn doorgevoerd, de inflatie, gemeten in de CPI, zou uitkomen op ca. 17%. Het ABS maakte recentelijk bekend dat de CPI van maart ca. 22% bedraagt. Hieruit is duidelijk af te leiden dat er sprake is van een grote dosis importinflatie.

Mevrouw de Voorzitter, ik verzeker u dat het ministerie van Financiën en de Centrale Bank van Suriname alles in het werk stellen om de inflatie te monitoren en onder controle te houden.

Inkomstenverhogende maatregelen

Mevrouw de voorzitter, er is veel commentaar geleverd op de door de Regering aangekondigde maatregelen ter verhoging van de inkomsten van de Staat. Hoewel een betere inning van de belastingen de inkomsten kunnen verhogen en een strengere monitoring van overheidsuitgaven de druk op de overheidsfinanciën kunnen verlichten, zullen deze onvoldoende zijn.

Mevrouw de voorzitter, wij hebben recentelijk door de IDB een onderzoek laten doen naar de accountability van het overheidsadministratiesysteem. Het gaat om een onderzoek dat in de financiële wereld normaal is en bekend staat als PEFA, Public Expenditure Financial Accountability. Het rapport is daarom ook getiteld: Suriname Report on PEFA en heeft als datum 31 maart 2011. In het rapport is vermeld, dat, alhoewel de geconsolideerde begrotingsrekeningen jaarlijks worden samengesteld, deze niet volledig zijn. Informatie over overheidsbankrekeningen, financiële vorderingen en schulden op korte termijn ontbreken. De begrotingsrekeningen tot en met het jaar 2009 zijn opgemaakt, maar de laatste aan de Rekenkamer aangeboden rekening dateert van, schrijft u niet, 2003. In het reeds genoemde rapport kunt u ook lezen dat de begrotingsinformatie die aan De Nationale Assemblée wordt verstrekt om nauwkeurigheidsonderzoek te kunnen doen, onvoldoende is.

Voor wat betreft de maatregelen die in januari jongstleden zijn aangekondigd, kan ik u meedelen dat van de aangekondigde inkomstenverhogende maatregelen per 20 januari de wisselkoers is gedeprimeerd en is ook de government take met een halve SRD per liter verhoogd. Sinds medio april is ook de casinobelasting, zoals u weet, aangepast.

Mevrouw de Voorzitter, de drie (3) genomen maatregelen leveren weliswaar extra inkomsten voor de Staat op, maar deze zijn bij lange na niet voldoende om het begrotingstekort op te vangen.

>> *Sideline van de President waarin hij kort inging op: de samenwerking binnen het Tripartiet Overleg en blijdschap over de (kritische) ondersteuning. Het communiceren met de samenleving over de maatregelen en de noodzaak van de maatregelen.*

Lastenverlichtende maatregelen

De Regering onderkent haar verantwoordelijkheid naar de samenleving toe en heeft daarom, ondanks het nog niet effectief zijn van alle door haar voorgestelde maatregelen, meer dan de aangekondigde lastenverlichtende maatregelen doorgevoerd.

Op 20 januari 2011 waren zeven (7) lastenverlichtende maatregelen aangekondigd. Er zijn nu niet 7, maar 12 maatregelen geïmplementeerd. Hiermee wordt een aanzet gegeven aan de vereffening van de reeds jaren geldende sociale schuld.

Buitenlands beleid

Mevrouw de Voorzitter, staat u mij toe om thans over te gaan tot de beantwoording van de vragen over het buitenlands beleid. De vragen zijn gesteld door de geachte leden Brunswijk, Randjietsingh, Asabina, Breeveld, Somohardjo, Venetiaan en Panka. Omdat de vragen met elkaar verband houden, zal ik ze niet afzonderlijk, doch integraal beantwoorden.

Suriname, met een kleine bevolking, een kleine economie, gezegend echter met een schat aan menselijke en natuurlijke hulpbronnen, gaat de uitdaging aan om samen met haar traditionele en nieuwe samenwerkingspartners het welvaartsniveau van alle Surinamers te verhogen.

De diplomatie die wij voorstaan, legt het accent op doelgerichte samenwerking met bevriende landen en organisaties, zodat uit deze samenwerking een grotere bijdrage geleverd kan worden aan de transformatie van de Surinaamse samenleving naar een moderne maatschappij. Deze benadering zal, vanuit diverse invalshoeken, aan de ontwikkeling van de Surinaamse mens bijdragen in de verwerving van kennis, vaardigheden en attitudes. Dit is noodzakelijk voor het kunnen bereiken van de uitgestippelde ontwikkelingsdoelen.

Mevrouw de Voorzitter, de relatie met onze grens- en buurlanden zal grote prioriteit blijven genieten. Daarbij zal het streven erop gericht zijn om maximaal voordeel te halen uit de mogelijkheden die zich aandienen in deze samenwerking. Zo zal met Brazilië, Frans Guyana en Guyana op diverse gebieden worden samengewerkt, bijvoorbeeld door een verbeterde toegang tot elkaars grondgebied.

De nadruk in de relatie met Guyana wordt gelegd op de zaken die ons binden en waaruit gezamenlijk voordeel kan worden behaald. De zaken die ons scheiden zullen ongetwijfeld en met de nodige diplomatie worden besproken.

Mevrouw de Voorzitter, de samenwerking met Brazilië zal in belangrijke mate geënt zijn op de verdere ontwikkeling van de agrarische sector in Suriname. Deze samenwerking moet in het licht van onze voornemens worden gezien om leverancier van voedsel voor het Caribisch Gebied te worden.

Mevrouw de Voorzitter, in het kader van de “River Council” worden nu reeds met Frans Guyana concrete samenwerkingsinitiatieven ontplooid voor o.a. de afzet van landbouwproducten uit het Marowijne-gebied op de Frans Guyanese markt. Mede hierdoor zal de ontwikkeling van Marowijne op micro- niveau verder ter hand worden genomen.

Petrocaribe overeenkomst

Mevrouw de Voorzitter, de besprekingen met Venezuela met betrekking tot de PETROCARIBE overeenkomst, zijn thans afgerond en binnenkort wordt de implementatie verwacht. Deze overeenkomst biedt belangrijke ruimte om de verdere ontwikkeling van ons land ter hand te nemen. Ik kom straks bij mijn afronding hierop terug. Tegen deze achtergrond dient de levering van ureum door Venezuela aan Suriname te worden gezien, waardoor de rijstproductie kan worden verhoogd en de terugbetaling aan Venezuela met rijst kan geschieden.

Samenwerkingsverbanden

Het buitenlands beleid zal verder toegespitst zijn op de uitbouw van de samenwerkingsverbanden met traditioneel bevriende landen, waaronder de Verenigde Staten van Amerika, de landen van de Europese Unie, China, India, Indonesië en Zuid Afrika.

Met het Koninkrijk der Nederlanden zullen de relaties gebaseerd zijn op zakelijkheid en wederzijds respect. Het accent in ons beleid richting Nederland zal gericht zijn op het nauwer betrekken van de Surinaamse diaspora in Nederland bij de ontwikkeling van Suriname. Uiteraard zal het Nederlands bedrijfsleven alle ruimte krijgen om zaken met Suriname te blijven doen. Afgelopen week waren er bijvoorbeeld twee delegaties uit Nederland hier.

In ons diaspora beleid zal verder gewerkt worden aan de versoepeling van het reisverkeer naar Suriname voor de vreemdelingen van Surinaamse origine.

Verdere integratie in de regio vormt ook een ander belangrijk speerpunt in het buitenlands beleid. Suriname zal optimaal gebruik maken van haar voorzitterschap van de CARICOM in januari 2012 en van haar voorzitterschap van UNASUR in 2013.

Suriname zal in 2013 als gastland optreden van de CARIFESTA en het is onze bedoeling om deze festiviteit niet te beperken tot slechts Caribische deelnemers, doch ook o.a. UNASUR landen uit te nodigen voor deelname.

Institutionele versterking buitenlandse posten

Ik kan u hierbij mededelen dat het beleid erop gericht is om de buitenlandse posten institutioneel te versterken. Tegen deze achtergrond heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een kanseliersopleiding opgestart voor financieel-administratieve medewerkers en een diplomatenopleiding voor diplomatieke en consulaire medewerkers.

Continentaal plateau

Mevrouw de Voorzitter, het geachte lid Venetiaan is uitgebreid ingegaan op het vraagstuk van de uitbreiding van het continentaal plateau met 145 km. Hij heeft informatie gekregen waaruit moet blijken, dat er een uitbreiding van het continentaal plateau heeft plaatsgevonden. Wat is echter de realiteit?

- In het Horshoe gebied, dat door de ITLOS uitspraak aan Guyana is toegewezen, is er zoveel onderzoek gedaan waaruit harde aanwijzingen zijn voor enorme voorkomens van natuurlijke hulpbronnen die een fundamenteel verschil zouden uitmaken voor onze sociaaleconomische ontwikkelingen

- De procedure die toen door Regering Venetiaan werd gevolgd door naar een Arbitrage Tribunaal te gaan was een onnodige en niet verplicht. Er waren andere opties aangedragen die toen van de hand werden gedaan toen.
- Surinaamse deskundigen hebben zich zowel nationaal als internationaal gebundeld en al hun netwerken gebruikt om informatie en ondersteuning en verdediging van het Surinaams belang aan te dragen.
- Er kwam uiteindelijk een nadelige uitspraak voor Suriname in deze case die nog geen vonnis was.
- Er was een periode van 30 dagen waarin Suriname protest kon aantekenen en waardoor de uitspraak niet automatisch na 30 dagen zou overgaan in een bindend vonnis. Het enige dat Suriname moest doen, was protest aantekenen, hetgeen zou leiden tot een uitstel van 6 maanden.
- Het document van de deskundigen dat zorgvuldig was opgesteld, werd niet gebruikt, de periode van 30 dagen verstreek, waardoor de uitspraak overging in een bindend vonnis.
- Deze potentiële natuurlijke hulpbronnen die miljarden US dollars waard bleken te zijn, zijn wij kwijt.

Het is een goede zaak dat ons continentaal plateau is uitgebreid. De Regering zal al het nodige doen om de toewijzing in overeenstemming te brengen met de Grondwet.

TIGRI

Mevrouw de Voorzitter, het lid Breeveld heeft aandacht gevraagd voor de kwestie van de zuidwestgrens, met name Tigri.

Artikel 2 lid 2 van de Grondwet van de Republiek Suriname zegt:

“De Staat vervreemdt geen grondgebied of soevereiniteitsrechten die hij daarover uitoefent”

Ik kan u verzekeren dat de Regering zich zal laten leiden door dit Grondwetsartikel bij het zoeken naar oplossingen voor dit ernstig probleem.

Grondenrechtenvraagstuk

Mevrouw de Voorzitter, enkele leden van uw College hebben vragen gesteld en opmerkingen gemaakt met betrekking tot het grondenrechtenvraagstuk. Ik kan u verzekeren dat de Regering in deze periode gaat voor een definitieve oplossing van dit vraagstuk. Het is erg gecompliceerd, maar we gaan voor een oplossing in deze. In het licht daarvan zal aan het einde van de maand juni van dit jaar een “Gran Krutu” worden gehouden in het district Para. Ook hier zal de Regering de weg van consultatie zorgvuldig bewandelen.

Overheidsapparaat

Voorzitter, het geachte lid Breeveld is van oordeel dat het overheidsapparaat inadequaat functioneert en te kostbaar is.

De Regering is ook de mening toegedaan dat het ambtenarenapparaat in de loop van de afgelopen decennia inderdaad verworpen is tot een “waterhoofdige” organisatie die maandelijks zware uitgaven met zich meebrengt, vooral de loonuitgaven. Zij vindt het ook noodzakelijk dat dit apparaat op behoedzame wijze moet worden gerationaliseerd.

De opmerking van het geachte lid Misiekaba dat de afdeling Paspoorten van het Centraal Bureau voor Burgerzaken telefonisch onbereikbaar is voor het publiek, onderschrijf ik. Ik wil echter erop wijzen dat het CBB mede opgenomen is in het transformatieproces, waarmee deze regering bezig is.

AZV

Voorzitter, op de vragen c.q. opmerkingen van de geachte leden van uw parlement inzake de invoering van de AZV, wil ik aangeven dat de Regering thans bezig is de gehele gezondheidszorg aan een diepgaande evaluatie te onderwerpen. Hierdoor wordt de basis gelegd voor een sociaal, rechtvaardig en duurzaam voorzieningsstelsel waarbij de realisatie van AZV dan een feit zal zijn.

Werkgelegenheid

Voorzitter, het geachte lid Gajadien heeft opgemerkt dat duurzaamheid van de werkgelegenheid niet zal worden bereikt. Ik deel namens de Regering mee dat het scheppen van duurzame werkgelegenheid een hoge prioriteit geniet in het beleid van de Regering. Te dien einde worden voorbereidingen getroffen om versnelde productieontwikkeling goed van de grond te krijgen. Ik verwijs hierbij naar eerder genoemde te ontwikkelen productiesectoren. Bij de begrotingsbehandeling zullen de diverse sectoren aan de orde komen.

Nationale Raad voor Wetenschap en Technologie

Mevrouw de Voorzitter, ten aanzien van de opmerking van de geachte leden Breeveld en Venetiaan met betrekking tot de instelling van de Nationale Raad voor Wetenschap en Technologie, kan ik u meedelen dat de plannen tot nu toe niet zijn gewijzigd. De nodige voorbereidingen zijn in volle gang en ik zal binnen niet al te lange tijd nadere mededelingen hierover doen. Ter informatie kan ik nu reeds zeggen, dat de Raad onder de President zal gaan functioneren. Er zal zeker een relatie bestaan tussen de Raad en ADEK.

Gronduitgiftebeleid

Voorzitter, een aantal leden van uw College heeft opmerkingen gemaakt over transparantie en niet rechtvaardigheid van het gronduitgiftebeleid. De Regering zal voor het gronduitgiftebeleid het Decreet Beginselen Grondbeleid van 15 juni 1982. No 10 (Decreet L-1) als uitgangspunt nemen voor haar beleid. Zij zal op basis van het genoemde Decreet een beleid voeren dat gericht is op transparantie en rechtvaardigheid bij de gronduitgifte. Dat beleid zal ook inhouden dat voorkomen wordt wat in de afgelopen periode als praktijk heeft gegolden. De Regering zal erop toezien dat verstrekkende disciplinaire maatregelen worden getroffen tegen degenen die zich schuldig maken aan overtreding van de geldende wetten en regelingen op het gebied van de gronduitgifte.

Mevrouw de Voorzitter, op de vragen van de geachte leden met betrekking tot ruimtelijke ordening, kan worden aangegeven dat bijzondere aandacht zal worden geschonken aan dit beleidsterrein. De Regering zal ervoor zorg dragen dat het onderdirectoraat Ruimtelijke

Ordering op het ministerie van RGB wederom operationeel wordt. Ik verwijs u naar wat ik al eerder hierover heb gezegd.

Toerisme

Mevrouw de Voorzitter, het lid Asabina heeft een vraag gesteld over het beleid van de Regering op het gebied van toerisme. De Regering hecht groot belang aan toerisme en treft daarom alle hierbij nodige maatregelen om de groei van deze sector te bevorderen. In dit kader is de Regering voornemens om het visumbeleid aan te passen aan de huidige trends op dit gebied in de wereld.

Verkeersproblemen

Mevrouw de Voorzitter, op de vraag van het geachte lid Breeveld over samenwerking met een Europees bedrijf om de druk op de wegen te verlichten, kan ik volstaan met op te merken dat een aanvang is gemaakt met het ordenen van het openbaar vervoer. Ook worden maatregelen voorbereid die moeten leiden tot een drastische terugdringing van filevorming op onze wegen. Hiertoe is reeds een ontwerp gemaakt voor de verbindingsweg dat van internationale allure zal zijn, beginnende bij de Van 't Hogerhuysstraat via de Maarten Luther King Highway naar Zanderij.

Mevrouw de Voorzitter, op de vraag van het geachte lid Breeveld omtrent verkeersontsluiting in Paramaribo, kan ik opmerken dat de plannen van de Regering voor ontsluiting niet alleen betrekking hebben op Groot Paramaribo, maar ook op andere zich snel uitbreidende districten, zoals Wanica en Commewijne. De Regering beseft het belang van een goede verkeerscirculatie en heeft daarom in dit kader diverse stappen voorwaarts gezet. Ten aanzien van de geplande grote infrastructurele werken, waarnaar de geachte leden Breeveld en Misiekaba hebben gevraagd, kan ik aangeven dat er concrete afspraken tussen de Guyanese en de Surinaamse Regering zijn gemaakt over een vaste oeververbinding over de Corantijnrivier. Ook zijn besprekingen gaande over de weg- en treinverbinding naar Brazilië. Tijdens de begrotingsbehandeling zal de minister van Openbare Werken hierop nader ingaan.

Energievoorziening

Mevrouw de Voorzitter, op de vragen van de geachte leden Randjietsing, Venetiaan en Asabina wil ik het volgende meedelen.

Ten eerste, de vraag naar energie groeit op dit moment met ongeveer 10% per jaar. Door het omvangrijke woningbouwprogramma, door de verhoogde activiteiten in de goudsector en door andere te verwachten ontwikkelingsprojecten is de verwachting dat de vraag met 12 – 15% zal toenemen.

Ten tweede, om in de toenemende vraag naar energie te kunnen voorzien, zal er een directe uitbreiding van 15 MW door Staatsolie in de bestaande SPCS centrale worden doorgevoerd. Een nieuwe thermische centrale ten behoeve van EBS zal binnen drie jaar worden gebouwd. Binnen afzienbare tijd zullen de pre-feasibility studies van de beide projecten worden afgerond waarna direct een aanvang zal worden gemaakt met de feasibility studies van de twee waterkrachtwerken Tapajai en Grankriki.

Ten aanzien van de prijs van energie die aan IAMGOLD wordt gerekend, het volgende:

- Er is een overeenkomst tussen de Staat en IAMGOLD waarbij een tarief geldt van ca. 9 US\$ct/Kwh
- Er bestaat ook een overeenkomst tussen de NV EBS en IAMGOLD waarbij een tarief geldt van ca. 16,3 US\$ct/Kwh.

Tijdens de begrotingsbehandeling zal de minister van Natuurlijke Hulpbronnen uw geachte College nader informeren over het energiebeleid van de Regering. Aan het einde van mijn betoog wil ik een en ander zeggen over energie, een van de belangrijkste poten voor een land in ontwikkeling.

Watervoorziening

Mevrouw de Voorzitter, het geachte lid Randjietsing vraagt de Regering ‘Hoe de Regering zal voorzien in de vraag naar goed drinkwater en welke investeringen door de Regering zal worden gepleegd?’

Mevrouw de Voorzitter, de Regering wil zo veel als mogelijk mensen in ons land voorzien van betrouwbaar drinkwater. Daartoe zijn er twee verantwoordelijke instanties, met name de SWM en de Dienst Watervoorziening (DW). Er wordt een beleid ontwikkeld om in de huidige voorzieningsgebieden de drinkwatervoorziening te optimaliseren, waarbij gestreefd

wordt naar kwalitatieve en kwantitatieve verbetering aan het product. Hierbij wordt onder meer gestreefd naar de verbetering van de exploitatiemogelijkheden van beide instanties.

Ik mag u mededelen dat gebieden die momenteel verstoken zijn van drinkwater, in kaart gebracht zullen worden, waarbij op een structurele wijze gekeken zal worden hoe deze gebieden van water kunnen worden voorzien. Hiertoe is een 'Masterplan Drinkwatervoorziening Suriname' ontwikkeld.

Het is in feite ongehoord dat in een land als Suriname waar zoet water in overvloed aanwezig is, grote groepen van mensen nog steeds drinkwater moeten ontberen. Als voorbeeld kan hier worden genoemd, bijvoorbeeld mensen die nog uit krekken moeten drinken.

Ter informatie kan ik u meedelen, dat de Regering onlangs een overeenkomst ter waarde van twaalf en een half miljoen US dollars (US\$ 12.500.000) met de IDB heeft gesloten. De overeenkomst heeft betrekking op de rehabilitatie en de uitbreiding van het waterleidingnet.

Ontwikkeling op landbouwgebied

Mevrouw de Voorzitter, het geachte lid Breeveld, heeft melding gemaakt van de intensivering van de internationale samenwerking op sectoraal niveau, ten behoeve van onder meer de ontwikkeling van de landbouwsector in Suriname. Het geachte lid heeft ook geattendeerd op het feit dat de meeste overheidsdiensten al jaren zijn afgestapt van het gebruik om een jaarverslag te produceren.

De Regering beaamt, voor wat betreft de infrastructurele aanpak ten behoeve van de ontwikkeling van de landbouwsector, dat een goede fysieke infrastructuur een van de randvoorwaarden hiervoor is. Daarom heeft de Regering als basismaatregel het onderhoud van cultuurtechnische infrastructuur binnen landbouwgebieden opgenomen. Dit proces is reeds geruime tijd ingezet om de instandhouding van dit soort infrastructurele voorzieningen over te dragen aan de belanghebbenden.

Met betrekking tot het gebruik over het samenstellen van jaarverslagen, kan ik uw College informeren dat vanuit het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij de nodige voorbereidingen reeds zijn ingezet om het jaarverslag over het dienstjaar 2009 samen te stellen.

Agrarische ontwikkeling

Mevrouw de voorzitter, in antwoord op een vraag van het geachte lid Somohardjo het volgende. Het is de Regering ernst om aandacht te schenken aan de intensivering van agrarische betrekkingen met het buitenland. Hiertoe zijn er afspraken met Brazilië en Venezuela gemaakt. Met Embrapa, het bekende onderzoeksinstituut in Brazilië, lopen er reeds projecten die moeten leiden tot de verhoging van kwalitatieve productie en een verbeterde aanpak van ziekte- en ziektemonitoring. Voor wat betreft het laatste zijn er reeds ambtenaren voor training afgevaardigd naar Brazilië.

Sociaalbeleid

Mevrouw de Voorzitter, voordat ik inga op de vragen en opmerking van leden van uw geacht College over het sociaal beleid en het huisvestingsbeleid, wil ik graag enkele opmerkingen maken. De Regering heeft aangegeven dat 'de waarde van sterke gezinnen voor de samenleving enorm hoog is'. De sterkte van de gezinnen is doorslaggevend voor de sterkte van de samenleving. Vanuit de Regering wordt deze visie gekoesterd en richt het ministerie zich in zijn beleid ook daarop.

Bij het uitvoeren van haar sociaal beleid wenst de Regering af te stappen van het traditionele sociale voorzieningen systeem van enkel financiële uitkeringen. Zij gaat over op een structuur welke een integrale aanpak voorop stelt. Het sociaal kapitaal moet versterkt worden, opdat personen dan wel gezinnen hun eigen ontwikkelingsproces ter hand kunnen nemen.

De invloed van huisvesting op de bestaanszekerheid is groot. Ervaringen uit het verleden wijzen uit dat adequate huisvesting het mogelijk maakt dat personen dan wel gezinnen de hun geboden ontwikkelingskansen op de arbeidsmarkt en in educatie stimuleert. Het gebrek aan adequate huisvesting belemmert personen om kansen te benutten omdat zij (gedwongen zijn) het accent (te) verleggen van ontwikkeling naar overleven.

Geneeskundige kaarten

Mevrouw de Voorzitter, in het navolgende zal ik ingaan op de vragen die gesteld zijn door de geachte leden Randjietsingh, Asabina en Misiekaba.

Op de vraag van het geachte lid Randjietsingh naar de voorwaarden die worden gehanteerd bij het verstrekken van geneeskundige hulpkaarten kan ik uw College meedelen, dat de Regering in de afgelopen acht maanden niet is afgeweken van de criteria die reeds bestonden. Bij de beoordeling van aanvragen wordt tot nog toe naast het inkomen van de aanvrager, rekening gehouden met de leef- en woonsituatie alsook met de gezondheidssituatie van de aanvrager. De Regering zal gedurende 4 maanden (van 09 mei tot en met 30 augustus 2011) een landelijke herregistratie van Geneeskundige Hulpkaarthouders houden als voorloper op het uit te voeren saneringsplan van het Geneeskundige Hulpkaartenbestand.

Het geachte lid Asabina heeft opgemerkt, dat armoedebestrijding meer is dan het bieden van financiële hulp. De Regering onderkent en ondersteunt deze gedachte. Het geachte lid heeft ook de relatie gelegd met het criminaliteitsvraagstuk. Ook dit wordt door de Regering onderkend. Daarom heeft de Regering reeds een traject ingezet om sociale programma's die zowel een materieel als immaterieel component omvatten, zodanig in te richten, dat deze niet alleen de acute problemen opvangen, maar duurzame oplossingen aandragen om de bestaanszekerheid te garanderen en inhoud te geven aan het welzijnsbeleid van de Regering.

Millennium Development Goals (MDG)

In zijn betoog heeft het geachte lid Asabina de vraag gesteld welk Ministerie verantwoordelijk is voor het monitoren van de realisatie van de Millennium Development Goals. Ik kan in deze stellen, dat deze doelen vanuit de volgende ministeries worden gemonitord, te weten Sociale Zaken en Volkshuisvesting, Volksgezondheid, Arbeid, Technologische Ontwikkeling en Milieu, Justitie en Politie, Onderwijs en Volksontwikkeling en Natuurlijke Hulpbronnen. Door de genoemde ministeries worden in het kader van de MDG doelen interventies en beleidsprogramma's voorbereid en uitgevoerd.

Huisvesting

Mevrouw de Voorzitter, naar aanleiding van de opmerkingen en vragen van het geachte lid Misiekaba kan ik uw College het volgende meedelen. De op 1 oktober 2010 in De Nationale Assemblee uitgesproken en gepresenteerde Regeringsverklaring heeft betrekking op de periode 2010-2015.

Ten aanzien van de huisvesting is het voornemen van de Regering gepresenteerd, bevattende: (a) de bouw van 8 (acht) stapelwoningen van elk 250 wooneenheden binnen de agglomeratie van Paramaribo. Deze woningen worden bestemd voor de midden- en hogere inkomensgroepen om alzo woningen ten behoeve van de lagere inkomensgroepen beschikbaar te krijgen. Door de IDB worden financiële middelen beschikbaar gesteld aan de Stichting Low Income Shelter Programme voor een pilot-project betreffende de bouw van stapelwoningen (flats).

(b) de bouw van 18000 (achttienduizend) woningen over het gehele land. Voorzitter, het is een hele klus maar we gaan er niet aan ontkomen om zo dicht mogelijk aan dit aantal te komen, omdat de nood hoog is. Inherent hieraan wordt gestreefd naar een transparant en rechtvaardig grondbeleid welk wordt gesteld als een “conditio sine qua non”.

Met het vermelde streefcijfer van de woningbouwproductie beoogt de Regering de heersende woningnood merkbaar op te heffen en anderzijds doeltreffend te voldoen aan de heersende woningbehoefte.

Zoals de Grondwet (artikel 49) voorschrijft, zal middels een ontwerpwet een Nationaal Huisvestingsplan worden voorbereid; deze ontwerpwet zal nog in de loop van dit begrotingsjaar worden ingediend bij De Nationale Assemblee. Deze Raamwet zal de uitgangspunten bevatten betreffende o.a. de omschrijving en formalisering van de Sector Huisvesting met o.a. de identificatie van de actoren, de onderscheidenlijke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, de sturing van en de controle op het functioneren van de sector, de rol van de overheid ten opzichte van de sector, alsmede de coördinatie binnen de overheid, de ruimtelijke ontwikkeling, waaraan inherent het grondbeleid, de financiering en de wet- en regelgeving.

Het Huisvestingsplan zal mede gestoeld zijn op het streven naar de ontwikkeling van een stabiele sector huisvesting, welke evident bijdraagt aan de sociaaleconomische ontwikkeling en de reductie van armoede en andere factoren die het algemeen welzijn belemmeren.

Met het oog op het voorgaande is reeds een Task Force Huisvesting ingesteld die bijgestaan wordt door een Management Team. De Task Force heeft als belangrijke taak om de Housing Authority Suriname voor te bereiden. Ondertussen is ook begonnen met de uitvoering van een woningbouwprogramma.

Mevrouw de Voorzitter, het geachte lid Asabina heeft in zijn betoog aandacht gevraagd voor de 5% en 7% regeling en de beschikbaarheid voor het binnenland. Ik wil hierover het volgende opmerken. De uitvoering van de 5% en 7% regeling vindt plaats door tussenkomst van de commerciële banken en zijn er nog geen specifieke voorzieningen getroffen voor burgers in het binnenland.

Door middel van het LISP, dat onder andere in samenwerking met de NGO's en het traditioneel gezag in het binnenland wordt uitgevoerd, worden aanvragen vanuit het binnenland gehonoreerd en zijn als zodanig projecten uitgevoerd.

Mevrouw de Voorzitter, in de te ontwikkelen en uit te voeren Woningbouwprogramma's zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de legitieme behoeften van alle maatschappelijke groeperingen.

Deel IV: Tot slot

Side line van de President waarin hij ingaat op de taak die voor de Regering ligt, de verantwoordelijkheid die de Regering wil nemen, het verschil tussen de vorige Regering en de huidige Regering (als antwoord op de vraag van het lid Randjietsingh), onder andere:

- *Omgaan met werksituatie, Petrocaribe deal, grondordening, ordening goud sector, energiecentrale (Afobakka), woningbouw van 5000 woningen, start highway, brug over de Corantijnrivier, betere basisafspraken met IamGold.*

Bovendien roept de President op om samen te werken en opbouwend te werken.

Mevrouw de Voorzitter,

Tot slot nog het volgende. En dan richt ik mij vanzelfsprekend tot alle Surinamers.

Ik vraag van u om van uw land te houden. Ik vraag u niet of u van mij wilt houden. Ik vraag u ook niet of u wilt doen wat ik zeg, ik vraag van u om te doen wat goed is voor onze hele natie. Ik vraag u niet of u in mij wilt geloven, ik vraag alleen of u wilt geloven in het potentieel van ons land!

Laten we onze persoonlijke oordelen en vooroordelen opzij zetten en de zaak vanuit de mogelijkheden van dit land gaan bekijken.

U, de aanwezigen hier, de mensen thuis, wij vervullen allen samen de sleutelrol in de ontwikkeling van dit land. Uw medewerking en bezieling zullen het verschil gaan uitmaken. Dus stel uzelf de vraag: wil ik actief mijn bijdrage aan mijn land leveren of ga ik kijken wat er kan gebeuren? Het antwoord op deze vraag zal de toekomst van onze natie bepalen.

Ik dank u wel.